

[Landbrugsministeren.]

fuld Erstatning, der fastsættes af vedkommende Vurderingsraad under Appel til Over-Skyldraadet.“

Naar Bestemmelsen er affattet saaledes, er det, fordi vi mener, at den saa giver endnu klarere Udtryk for det, som har været vor Mening med Erstatningsbestemmelsen, nemlig at naar der bliver foretaget Ekspropriation af Jord, maa den Mand, som har haft Jorden, have Krav paa at faa fuld Erstatning, men heller ikke mere. Og det, som er Hovedformaalet for mit Vedkommende, er, at det bliver den samme Institution, der vurderer til Skat og til Erstatning. Jeg tror, det er det sikreste og bedste for at faa en saa ensartet og nøjagtig Bedømmelse ved disse to Vurderinger som muligt, naar saa hertil føjes, at det er vanskeligt at tænke sig, at nogen Institution kan have større Indsigt og Erfaring i disse Forhold end netop Vurderingsraadene. Til Støtte for, at disse to Vurderinger, skal være saa nøjagtige som muligt, kan jeg henvise til de Udtalelser, jeg citerede før af den forrige Landbrugsminister, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, og jeg kan ogsaa tilføje, at der staar udtrykkeligt i Skattelovene, at der skal vurderes efter Værdien i Handel og Vandel, og der staar i Grundloven, at naar der foretages Ekspropriation, skal der gives fuld Erstatning. Derfor skønner jeg, at det, det gælder om, er at faa disse to Vurderinger til at ligge saa tæt op ad hinanden som muligt, og det opnaas bedst, naar det er samme Institution, der vurderer i begge Tilfælde.

Det næste Afsnit omhandler Kommunernes Erhvervelse af Jord. Der er ikke sket nogen Ændringer heri, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa dette Afsnit.

Kapitel IV omhandler Oprettelse af Landbrug efter 4. Oktober Lovens Principper. Der er ikke sket nogen Ændring i de Bestemmelser, som omhandler Oprettelse af selvstændige Husmandsbrug efter dette Princip, men man har aabnet Mulighed for Oprettelse af mindre Gaarde efter det samme Princip; da dette falder nøje sammen med, hvad der blev gennemført i Fjor ved den særlige sønderjydske Udstykningslov, finder jeg ingen Anledning til at komme nærmere ind herpaa. Jeg skal kun sige, at der herved gives Mulighed for at

støtte Oprettelsen af Gaardmandsbrug paa ca. 15 ha middelgod Jord med Byggelaan paa indtil 15 000 Kr., men der er gjort den Forskel i Rentebetalingen, at der ikke gives nogen Rentefrihed saaledes som ved Oprettelsen af Husmandsbrug. Dette mener jeg man principielt maa fastholde, for naar man vil gaa med til Støtte til Oprettelse af Gaardmandsbrug ved at yde større Anden-prioritetslaan eller Byggelaan, faar de paa-gældende herigennem tilstrækkelig Fordel. Naar en Mand ønsker at faa mere Jord, end han selv og hans Familie kan passe, mere end nødvendigt for en saadan Families Eksistens, synes jeg ikke, han har noget som helst Krav paa direkte Statsstøtte. Derfor maa jeg holde for, at der maa drages en bestemt Sondring mellem de Rentevilkaar, jeg her har talt om, og den Smule Rentelettelse, der er givet overfor Husmændene.

I § 29 er der indført en Bestemmelse om, at der kan gives Etableringslaan til Oprettelse af Husmandsbrug efter dette Princip ligesom i Fjor; der er ikke sket nogen Ændring her, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind derpaa.

I § 26 er der kommet en ny Bestemmelse ind angaaende Betalingen, som efter Princippet gaar ud paa, at de vedkommende skal betale efter den til enhver Tid gældende Jordvurdering. Her er det, man har indført en Bestemmelse om, at Statens Jordlovsudvalg, hvis Jorden ikke er i middelgod Kultur ved Overdragelsen, for en vis Aarrække, dog ikke ud over 10 Aar fra Salget, kan bevilge et forholdsmæssigt Afslag i den fastsatte Afgift. Det viser sig ikke mindst for Øjeblikket, at en Del af den Jord, der er til Salg fra de større Gaarde, er i en Forfatning, som man mildest talt kan kalde ikke særlig god Kultur, ja, den kan være i en saadan Forfatning, at den Husmand, som faar en Lod, der hører til de Skifter, som er daarligst, umuligt kan faa nogen som helst Indtægt af Jorden det første Aar, ja maaske det første Par Aar. Derfor mener man, det er nødvendigt at skabe en Mulighed for et saadant Afslag i Prisen. Men samtidig er der tilføjet, at hvis en Parcel ved Overtagelsen er i særlig god Kultur — og her tænker jeg nærmest paa saadan Jord, som f. Eks. er besaaet med Hvede, hvilket jo er en meget betydelig